

על המצוק בקצה רחוב זכרון קדושים ביפו, בין ביתו מיי-סד הפלמ"ח יצחק שדה לבין חוץ הים, מצויה חלקה של 780 מ"ר ובה גן יפה.

בית יצחק שדה היה במקור ביתו של קצין בריטי, שמשדד הבטחון מסר לשדה ואחר כך לבנו, יורם שדה.

יצחק שדה טיפח בחלקה צמחיית חוף. זו אדמת מינהל, הכלר לה בתב"ע מותארת שאיננה מתירה בנייה, וייעודה הוא "אזור חוף הים". כלומר, סטטוטורית זהו שטח ציבורי מובהק.

יורם שדה מייחס לגינה ערך של מורשת יצחק שדה. הוא ממשיך במסורת היפה של טיפוח הגן והצמחייה. יורם שדה גידר את החלקה ויסד בה תערוכת של גינה משפחתית ואתר הנצחה. ניתן לבקר בגן רק בתיאום עמו. בהחלט יתכן, שבלי הטיפוח הזה, ואי-לו החלקה היתה פתוחה למעבר הציבור, הגן היה נהרס.

משה ליכטמן

שדה עם גן

הפרקליטות מאשרת למסור ליורם שדה במחיר סמלי וללא מכרז את הגן שטיפח יצחק שדה על המצוק בחוף יפו

לפני 10 שנים, במסגרת תביעה שהגיש להסדר קרקעות, רדש יורם שדה להכיר בבעלותו על הקרקע. מידון חומש, מנכ"ל המינהל ובטחוניסט בנשמ"ת, נכנס לתמונה.

לצר נימוק המורשת והמלצות של שלמה להט ואפרים סנה, האר"גומנט המשפטי של יורם שדה היה, שהמחזיק בקרקע 10 שנים זכאי לקבל אותה בפטור ממכרז.

חומש אמור היה להתלבט בדילמות הבאות: על יסוד מה צריך לקבל, שהגן היפה שטיפח יורם שדה הוא מורשת הראויה להנצחה בגן זכרון; האם צריך להיבהל מתביעת הסדר המקרקעין של שדה או לדרוש במסגרתה את הפקעת הקרקע לטובת עיריית ת"א; אם לגן יש ערך של מורשת, האם ראוי להעביר את הבעלות בו לידי אדם פרטי או לידי גוף ציבורי; איך ניתן להקצות את האדמה לטובת גן זכרון בניגוד לתב"ע; אם מדובר בדרישה לפטור ממכרז, האם לתביא את הבקשה בפני ועדת השרים הרלוונטית או למועצת המינהל, שהם בעלי הסמכות לאשר פטור ממכרז.

בתיק המשפטי אין עקבות להתלבטות של חומש. הוא סיכם עם יורם שדה, שהתביעה להסדר קרקעות תבוטל, ושדה יקבל את הקרקע. בשאלת השווי נאמד במסמך: "תיערך שומה לפי השימוש בפועל".

שמאי המינהל, שראה גן נהדר הצמוד לבית על מצוק המשקיף לים, העריך את החלקה בשווי של 320 אלף שקל. שדה הגיש בדצמבר האחרון תביעה ובה טען, כי יש לחשב את השווי, כגן הנצחה, לפי 5,000 שקל. פרקליטות המדינה החליטה לא להתגונן בפני התביעה - וכפועל יוצא גם לא להתייחס לשיקול הרעת של חומש באותו הסכם - ובימים אלה מתגבש הסדר לשביעות רצונו של יורם שדה.

גלובס: למה בעצם הגן מגודר וביקור בו הוא רק בתיאום אתר?

שדה: "יש הברל בין-גן על שם מישהו לבין גן משומר, כפי שיצחק שדה עשה במו ידיו. זה גן היסטורי, והאתר כולל גם את חדר העבודה של אבי, כך שאנחנו למעשה נותנים אפשרות כניסה לבית".

- גם כיו שממכים שהגן נושא ערך של מורשת, ישאל את עצמו איך מוסרים אותו במחיר סמלי לידו אדם פרטי. שדה: "בהסכם שמתגבש אני מתחייב לא למכור את הנכס, ומתחייב להראות לכולם את האתר ולאפשר לכל אחד להיכנס אליו, וזה מחייב אותי ואת יורשי".

- איך אפשר לסמוך על חזו? שדה: "אם יורשי לא ירצו לקיים את החוזה, הם יצטרכו לקנות את הקרקע במחיר מלא".